

Hvad skal en naturfagslærer vide om sprog?

Grethe Kjær Jacobsen og Ruth Mulvad

SFLP-workshop, 7. februar 2022

Anemone

Kun ganske få planter kan klare at gro i nutidens tætte bøgeskov.

Anemonen udnytter lyset i det tidlige forår, før bøgen springer ud i maj og lukker af for lyset. Du har måske bemærket, at næsten alle blomsterne i skovbunden har hvide kronblade. Årsagen er, at insekterne i skoven let skal kunne finde dem i det svage lys. Hvis blomsterne ikke bestøves, dannes der ingen frø.

Den hvide anemone er en flerårig urt. Det vil sige en plante, hvor de grønne plantedele visner helt væk hvert år. Plantens rodstængler overlever, og året efter spirer nye grønne planteskud op for at blomstre. Den kommer frem midt i april, og så gælder det om hurtigt at få gang i fotosyntesen, mens lyset er der. I de grønne blade omdannes carbondioxid (CO₂) og vand (H₂O) ved hjælp af Solens lys til glukose (C₆H₁₂O₆) og oxygen (O₂). Glukose er et sukkerstof, der indeholder den energi, som planten skal bruge for at vokse.

Frøene er små nødder, der er påklistret en lille dråbe sukkerstof. Sukkerstoffet sikrer, at myrerne vil forsøge at slæbe dem hjem til boet. Rodstænglerne sikrer, at planten hurtigt kan sprede sig på stedet, og i rodstænglerne gemmes energi til næste spiring.

Andersen, M.S. (2019). Skoven forandrer sig.
I: Natur-teknologi Xplore 6. klasse. Forlaget GO

Kun ganske få planter kan klare at gro i nutidens tætte bøgeskov.

Anemonen udnytter lyset i det tidlige forår, før bøgen springer ud i maj og lukker af for lyset. Du har måske bemærket, at næsten alle blomsterne i skovbunden har hvide kronblade. Årsagen er, at insekterne i skoven let skal kunne finde dem i det svage lys. Hvis blomsterne ikke bestøves, dannes der ingen frø.

Den hvide anemone er en flerårig urt. Det vil sige en plante, hvor de grønne plantedele visner helt væk / hvert år. Plantens rodstængler overlever, og året efter spirer nye grønne planteskud op for at blomstre. Den kommer frem midt i april, og så gælder det om hurtigt at få gang i fotosyntesen, mens lyset er der. I de grønne blade omdannes carbondioxid (CO₂) og vand (H₂O) ved hjælp af Solens lys / til glukose (C₆H₁₂O₆) og oxygen (O₂). Glukose er et sukkerstof, der indeholder den energi, som planten skal bruge for at vokse.

Frøene er små nødder, der er påklistret en lille dråbe sukkerstof. Sukkerstoffet sikrer, at myrerne vil forsøge at slæbe dem hjem til boet. Rodstænglerne sikrer, at planten hurtigt kan sprede sig på stedet, og i rodstænglerne gemmes energi til næste spiring.

Omstændigheder i anemoneteksten

- i nutidens tætte bøgeskov
- i det tidlige forår
- før bøgen springer ud i maj og lukker af for lyset
- let
- i det svage lys
- Hvis blomsterne ikke bestøves
- helt væk
- hvert år
- året efter
- for at blomstre
- midt i april
- hurtigt
- mens lyset er der
- I de grønne blade
- ved hjælp af Solens lys
- til glukose ($C_6H_{12}O_6$) og oxygen (O_2)
- for at vokse
- hjem til boet
- hurtigt
- til næste spiring

Relationer i verden (synlige)	Øvrige

Varmen kommer fra solen, og den varmer ikke lige meget overalt på jorden. Står solen højt på himlen f.eks. over ækvator varmer den mere, end når den står lavt på himlen.

Prisma, 7. klasse

En æggesnaps

Barnet stod ved køkkentrappen / med begge hænder på gelænderet, / lænet ud over det, / ubevægeligt / lyttende mod døren der gik dernede og fjerne trin som hun bildte sig ind var moderens, lige til de standsede et par etager under, og en dørs smæk huggede håbet itu igen.

(...)

I sin uro trådte hun sig selv hårdt / over tæerne og blev stående sådan / længe / for at tårene der dryppede tungt helt ned i kælderens, kunne få en håndgribelig årsag. Det var det samme hver dag, / kortere eller længere tid, / alt efter hvor forsinket moderen var. Hun stillede sig altid / på sin lyttende post, / lidt før man med rimelighed kunne forlange moderen skulle være der.

Barnet stod ved køkkentrappen / med begge hænder på gelænderet, / lænet ud over det, / ubevægeligt / lyttende mod døren der gik dernede og fjerne trin som hun bildte sig ind var moderens, lige til de standsede et par etager under, og en dørs smæk huggede håbet itu igen.

(...)

I sin uro trådte hun sig selv hårdt / over tæerne og blev stående sådan / længe / for at tårene der dryppede tungt helt ned i kælderens, kunne få en håndgribelig årsag. Det var det samme hver dag, / kortere eller længere tid, / alt efter hvor forsinket moderen var. Hun stillede sig altid / på sin lyttende post, / lidt før man med rimelighed kunne forlange moderen skulle være der.

Relationer i verden	Øvrige
ved køkkentrappen	for at tårene der dryppede tungt helt ned i kælderens, kunne få en håndgribelig årsag
ubevægeligt	lidt før man med rimelighed kunne forlange moderen skulle være der.
med begge hænder på gelænderet	
lænet ud over det	
lyttende mod døren	
lige til de standsede et par etager under, og en dørs smæk huggede håbet itu igen	
I sin uro	
hårdt over tæerne	
sådan	
Længe	
hver dag	
kortere eller længere tid	
alt efter hvor forsinket moderen var	
altid på sin lyttende post	